

19.9.2021

Juntolan voimalatikosen juhlavuosi vuonna 2021

Paimionjoessa, lähellä Paimion pohjoisrajaa sijaitsevan Juntolan kosken vesivoimaa on hyödynnetty jo 1700-luvun lopulta alkaen aluksi myllyn, sitten sahan ja lopulta voimalaitoksen tarpeisiin. Lounais-Suomen Sähkö-Osakeyhtiö kiinnostui koskesta 1910-luvun lopulla, kun vuonna 1916 valmistuneen Juvan voimalaitoksen sähköntuotanto oli osoittautunut ajoittain riittämättömäksi ja voitiin pitää lähes varmana, että sähkön kulutus tulisi jatkossa vain kasvamaan. Niinpä yhtiö osti kosken vuonna 1919 ja kahden vuoden päästä, 8. marraskuuta 1921, otettiin Juntolan voimalaitos jo kokonaan käyttöön. Niinpä tänä syksynä voidaan viettää Juntolan satavuotisjuhlaa. Voimalaitoksesta muodostui sähköverkon pääsyöttöpiste, jonka kautta kulki myös Juvan ja vuonna 1936 valmistuneen Askalan voimalaitoksen tuottama sähkö.

1900-luvun mittaan voimalaitoksen patoa paranneltiin ja modernisoitiin, koneita uusittiin ja toimintaa automatisoitiin. Huomattavimpina voisi pitää vuonna 1963 käyttöön otettua uutta turbiinia, joka lisäsi merkittävästi voimalaitoksen tehoa, sekä vuonna 1958 käyttöön otettuja kauko-ohjaus- ja mittauslaitteita, joilla voitiin valvoa Juntolasta käsin sekä Juvaa että Askalaa. Juntola oli ensimmäinen piste Lounais-Suomen Sähkö-Osakeyhtiöllä, johon tuli tämän kaltaista kaukokäyttöä. Automatisointi ja kaukokäyttö etenivät vielä pidemmälle 1970-luvulla, kun yhtiön konttorin viereen valmistui vuonna 1978 kaukokäyttökeskus, josta käsin voitiin valvoa kaikkia Paimionjoen voimalaitoksia.

Juntolassa tuotetaan tänäkin päivänä sähköä. Sähköntuotannosta vastaa voimalaitoksen vuonna 2012 ostanut [Koskienergia Oy](#), joka omistaa yhteensä 29 vesivoimalaitosta eri puolella Suomea.

Juntolan työntekijöiden asuinrakennukset – kuva vuodelta 1929

19.9.2021

Aikajana

1796 Tulliviskaali Jakob Ahrenberg saa Kamarikollegiolta myllynrakennusoikeuden Juntolankoskeen. Mylly tuhoutui kuitenkin pian tulipalossa.

1864 turkulainen värjärimestari Klaus Reinhold Linnell saa toimintaluvan kotitarvesahalle Juntolankoskeen.

1917 Juntolankosken sahalle perustetaan yhtiö Aktiebolaget Jundola, jonka pääosakkaina on Lounais-Suomen Sähkö-Osakeyhtiön johtokunnan jäseniä.

1919 Lounais-Suomen Sähkö-Osakeyhtiö ostaa A.B Jundolalta Juntolankosken ja sen viereisen kartanotilan miljoonalla markalla rakentaakseen koskeen voimalaitoksen. Kartanon yhtiö kuitenkin myy jo samana vuonna 800 000 markan hintaan.

1921 Juntolan voimalaitos vihitään käyttöön 10. marraskuuta. Osittain se oli ollut käyttökunnossa jo edeltävänä vuonna. Korkeimmassa kohdassaan pato oli 18 metriä. Voimalaitokseen asennettiin kolme koneyksikköä ja normaaliksi vuosittaiseksi sähköntuotannoksi Juntolassa tuli noin 2,6 miljoonaa kilowattituntia, mikä kolminkertaisti yhtiön sähköntuotannon.

1928 Voimalaitoksen viereen rakennetaan uudet asunnot Juntolan koneenhoitajille, jotka tähän asti olivat joutuneet asumaan yli kilometrin päässä laitoksesta. Uusi rakennusryhmä käsittää kaksi asuinrakennusta, saunan leivintupineen sekä ulkokuonerakennuksen.

1936 Askalan voimalaitoksen käyttöönoton jälkeen tyhjennettiin vesi padon yläpuolelta, jotta se saatiin tiivistettyä ja siveltyä betoniasvaltilla.

1942 Iso kone seisoj koko talven veden puutteen takia. Kylmä talvi oli saanut turbiinin luukun ja solukkeita jäätyneen halki, minkä vuoksi luukku särkyi, kun sitä tarkastettiin ennen kevättulvia. Vesi syöksyi avoimesta luukusta sisään konesaliin, jossa vesi nousi metrin verran lattian yläpuolelle ja koneet kastuivat niin, että ne oli kuivattava.

1953 Padon luukkuihin tehdään lämmityslaitteet.

1958 Asennetaan kauko-ohjaus- ja mittauslaitteita.

1961 Asuntoihin suoritetaan täydellinen peruskorjaus.

1962 Suurin turbiini puretaan.

1963 Tilalle asennetaan entistä tehokkaampi turbiini. Keskimääräinen sähköntuotanto kasvoi näin noin neljään miljoonaan kilowattituntiin.

1965 Asennetaan radioasema, jolla on yhteys koko jakelualueelle.

19.9.2021

1966 Poikkeuksellisen suuri kevättulva.

1971 Asennetaan Askalan kauko-ohjaukseen vaadittavat laitteet.

1976 Uusitaan tulvavesiaukot. Kolmesta aukosta kaksi yhdistetään koneellisesti hoidettaviksi.

1977 Askalan ja Juvan voimalaitokset liitetään kaukokäyttölaitteistoon ja Juntolaan rakennetaan kaukokäyttövalmius suurelle koneelle.

1978 Kolmivuoropäivystys loppuu Juntolassa ja siirtyy kaukokäyttökeskukseen.

1994 Vanhat jo vuonna 1921 käyttöön otetut kaksi Francis-turbiinia poistetaan käytöstä.

1995 Lounais-Suomen Sähkö-Osakeyhtiöstä muotoutuu Länsivoima Oy.

1999 Fortum ostaa koko Länsivoiman.

2012 Koskienergia Oy ostaa Fortumilta Paimionjoen voimalaitokset, siis myös Juntolan. Syyskuussa padon toinen tyhjennysluukku hajosi, minkä vuoksi vedenpinta aleni nopeasti. Pinta laski Juntolasta jokea ylöspäin aina Juvan voimalaitokselle asti noin kahdeksan kilometrin matkalla enimmillään 15 metriä.

Juntolan voimalaitos ja patoallas 2020-luvulla. Kuva Oskari Summanen.